

Draga braćo i sestre, dobar dan i dobro došli!

Današnjim susretom započinjemo razmišljanje o pastoralnoj konstituciji *Gaudium et spes*, kojom je Drugi vatikanski sabor želio produbiti jednu temeljnu temu, a to je odnos Crkve prema suvremenome svijetu. Sveti Ivan XXIII. već je u svom uvodnom govoru 11. listopada 1962. izrazio neslaganje s „prorocima nesreće“ koji, „premda gorljivi za vjeru [...], govore da su naša vremena, usporede li se s prošlim stoljećima, u svakom pogledu gora te se ponašaju kao da ništa ne mogu naučiti iz povijesti“ (*Gaudet Mater Ecclesia*, 11. listopada 1962., 4.2).

Iz toga proizlazi zadaća povjerena koncilskim ocima: „U sadašnjem stanju ljudskih zbivanja, u kojem se čini da čovječanstvo ulazi u novo razdoblje, valja radije prepoznavati tajanstvene naume božanske Providnosti, koji se tijekom vremena ostvaruju po ljudskom djelovanju, često i mimo njihovih očekivanja, te mudro upravljaju svime, pa i nepovoljnim ljudskim događajima, na dobro Crkve“ (*Gaudet Mater Ecclesia*, 4.4).

Tri godine poslije, proglašenje konstitucije *Gaudium et spes* prepoznalo je u takvom razlučivanju bitan element same naravi Crkve, opisujući njezino pastoralno obilježje kao sastavni dio njezina identiteta. Odatle i naziv „pastoralna konstitucija“. Ne radi se o naivnom optimizmu, nego o obnovljenoj vjernosti Kristovu otajstvu koje je, utjelovivši se, izabralo dijeliti naš život. On je postao „u svemu sličan braći“ (Heb 2,17; usp. 4,15) te je na sebe uzeo posljedice grijeha, umrijevši „kao otkupninu za sve“ (1 Tim 2,6).

To zajedništvo s čovječanstvom put je koji Krist traži od Crkve. Zato se konstitucija *Gaudium et spes* otvara riječima da Crkva kao svoje osjeća „radosti i nade, žalosti i tjeskobe ljudi našega vremena, osobito siromašnih i svih koji trpe“ (GS 1).

To zajedništvo poziva nas da izađemo iz svake pasivnosti i ravnodušnosti pred događajima koji se zbivaju, pred poviješću i životom ljudi, osobito pred brzim i dubokim promjenama koje danas doživljavamo. Nije moguće ostati nezainteresiranim promatračima; potrebno je slušati srcem, dopustiti da nas događaji dotaknu i u njih se uključiti.

S Kristom i osnaženi snagom njegova Duha, vjernici su pozvani nositi terete svoje braće i sestara, osobito onih koje pritišću nepravda, diskriminacija i nasilje. Samo se sudjelovanjem i zauzetim djelovanjem mogu pronaći odgovarajući odgovori, uvijek potaknuti sigurnošću da „patnje sadašnjega vremena nisu ništa prema budućoj slavi koja će se očitovati u nama“ (Rim 8,18).

U tom smislu blizina čovječanstvu otvara put dubljem razumijevanju događaja i same Objave. U istome duhu *Gaudium et spes* podsjeća na „trajnu dužnost Crkve da ispituje znakove vremena i tumači ih u svjetlu Evanđelja“ (GS 4).

Ova konstitucija stoga poziva Crkvu na trajno obraćenje kako bi svjedočila da je ne vodi „nikakva zemaljska težnja“, nego da „ima samo jedan cilj: nastaviti, pod vodstvom Duha Tješitelja, samo Kristovo djelo, koji je došao na svijet svjedočiti za istinu, spasavati, a ne suditi, služiti, a ne biti služen“ (GS 3).

U istinu, ne radi se samo o moralnom stavu. Papa Franjo podsjetio nas je da je za Crkvu „opredjeljenje za siromašne teološka kategorija prije nego kulturna, sociološka, politička ili filozofska. [...] Pozvani smo u njima otkriti Krista, dati im svoj glas u njihovim nastojanjima, ali i biti im prijatelji, slušati ih, razumjeti ih te prihvatiti otajstvenu mudrost koju nam Bog želi priopćiti preko njih“ (Evangelii gaudium, 198).

Kršćansko zajedništvo obvezuje nas preuzeti odgovornost za stvarnost te razotkrivati proturječja koja obilježavaju osobni i društveni život suvremenoga svijeta. Primjerice, znanstveni i tehnološki napredak neprestano pruža nove mogućnosti, ali samo nekima, a čovjek ih ne uspijeva uvijek staviti „u svoju službu“. Tu je i jasnije poznavanje „zakovitosti društvenoga života“, koje ipak prati nesigurnost glede „smjera kojim ih treba usmjeravati“. Nadalje, postoji veća raspoloživost „dobara, mogućnosti i gospodarske moći“, ali pritom, danas kao i u vrijeme Sabora, „velik dio stanovnika svijeta još uvijek trpi glad i bijedu“ (GS 4).

Isto tako, sve je prisutnija svijest da je u pitanju budućnost našega planeta, dok istodobno nedostaje spremnosti odreći se sebične potrošnje i zablude da rat može biti djelotvoran put za izgradnju mira.

U vremenu obilježenom dubokim promjenama, iz kojih proizlaze zabrinjavajuće neravnoteže, Crkva je pozvana služiti čovjeku, slušajući i prihvaćajući najdublja pitanja njegova srca i težnje koje ga nastanjuju, pokazujući na Krista kao „ključ, središte i cilj cjelokupne ljudske povijesti“ (GS 10).

Stoga se u Crkvi, na svakoj razini i u svakome vremenu, mora ostvarivati milosrdna Kristova kenosa, Krista koji „nije se kao plijena držao svoje jednakosti s Bogom, nego sam sebe oplijeni uzevši lik sluge [...] postavši poslušan do smrti, i to smrti na križu“ (usp. Fil 2,6-8).

Draga braćo i sestre, neka radost i nada (gaudium et spes) budu prepoznatljivo obilježje Crkve koja naviješta i svjedoči Evanđelje te se približava ženama i muškarcima našega vremena.